

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Remiss av förslag till nya statsbidragsvillkor för folkhögskolor

Förslag till beslut

Nämnden inger förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget.

Sammanfattning

Folkbildningsrådet har skickat ett förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolor på remiss till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, som även är styrelse för Gotlands folkhögskola. Syftet är att stärka folkhögskolans särart och skapa bättre förutsättningar för kvalitet och styrning, samtidigt som stabilitet i statsbidragen behålls. Förslaget bygger på flera års dialog med folkhögskolor och innehåller större förändringar såsom nya principer för bidragsfördelning, höjd lärartäthet i allmän kurs och slopade lärartäthetskrav för särskilda kurser. Minst hälften av verksamheten ska bedrivas på plats och tre nya bidragstyper införs: organisations-, verksamhets- och utvecklingsbidrag. Remissvaren är öppna för alla och särskilda synpunkter efterfrågas kring ekonomi, lärartäthet, deltagarhälsa, utvecklingsbidrag, distansverksamhet och implementering. Svar ska lämnas senast 10 april 2026 och förändringarna föreslås gälla från 1 januari 2027. Förvaltningen bedömer förslagen som överlag positiva och föreslår att nämnden lämnar in yttrandet som sitt eget.

Ärendebeskrivning

Folkbildningsrådet har remitterat förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskola till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (Region Gotland). Remissunderlaget skickas bland annat till alla folkhögskolor i Sverige och samtliga regioner. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, som även utgör Gotlands folkhögskolas styrelse, är en av de instanser som Folkbildningsrådet förväntar sig vill lämna svar på remissunderlaget.

Syftet med översynen är att stärka folkhögskolans särart med fokus på bildning och att skapa bättre förutsättningar för kvalitetsstyrning, samtidigt som stabilitet och förutsägbarhet i statsbidraget ska bevaras. Förslaget kombinerar dessa syften med utgångspunkten att folkhögskolans särart till stor del är dess kvalitet.

Förslaget bygger på flera års dialog med folkhögskolor, intresseorganisationer och andra aktörer inom folkbildningen. Det innehåller flera större förändringar, bland annat:

- Nya vägledande principer för fördelning av statsbidrag.
- Höjda krav på lärartäthet för allmän kurs (från 1,8 till 2,0 årslektionstjänster per 1000 deltagarveckor).
- Slopade krav på lärartäthet för särskilda kurser.
- Krav på att minst 50 % av verksamheten ska bedrivas på plats.
- Införande av tre bidragstyper: organisationsbidrag, verksamhetsbidrag (inkl. förstärkningsbidrag) och utvecklingsbidrag.
- Nya krav på deltagarhälsa, inklusive att studie- och yrkesvägledning samt kurator ska ingå i skolans organisation.
- Nya regler för distansverksamhet och arbetsplatsförlagt lärande.

Remissvaren är öppna för alla och det går att välja om man vill kommentera på specifika områden eller hela underlaget. Folkbildningsrådet efterfrågar särskilt synpunkter på följande fokusområden:

- Ekonomiska och organisatoriska utmaningar och möjligheter
- Lärartäthet
- Deltagarhälsa
- Utvecklingsbidrag
- Distansverksamhet
- Implementering och behov av stöd

Remissvaren ska ha kommit in till Folkbildningsrådet senast 10 april 2026. Förslagen föreslås gälla från och med 1 januari 2027.

Bedömning

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till yttrande, vilket bifogas. Sammanfattningsvis bedöms de föreslagna förändringarna vara positiva för verksamheten, även om vissa utmaningar identifieras och redovisas i svaret. Avslutningsvis föreslås att nämnden antar och inger förvaltningens yttrande som sitt eget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen 2026-02-19
Yttrande avseende remiss. Förslag till nya statsbidragsvillkor för folkhögskolor
Folkbildningsrådet. Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor folkhögskola (inklusive övriga remissunderlag), 2026-01-12

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Petra Rönnestig
Rektor Gotlands Folkhögskola

Skickas till

Yttrandet skickas till Folkbildningsrådet